

Fascismen forsvinder ikke med Trump

Det bizarre optrin ved den amerikanske Kongres for nylig var en fantastisk hvervekampagne for Trump-bevægelsen.

USA

MIKKEL BOLT,
PROFESSOR

At stormløbet på Kongressen 6. januar ikke formåede at bremse godkendelsen af valgresultatet, som gør Biden til USA's næste præsident, skal ikke forlede os til at anskue begivenheden som en fiasko for Trumps senfascisme.

Det bizarre optrin, hvor Trump-tilhængere iført camouflagetøj og Braveheart-kostumer bevæbnet med selfiestænger og sydstatsflag tiltvang sig adgang til Capitol Hill og den amerikanske Kongres, var en fantastisk hvervekampagne, som blot vil medføre yderligere radikaliserings af en dybt fortvivlet og desperat amerikansk middelklasse, hvis aversion mod det politiske system kun er blevet større som følge af Trumps valgnederlag.

Optrinnet foran og i Kongressen kan ikke undgå at forvirre: Hvad er det lige, der foregår? Og hvad er meningen med at bryde ind i Kongressen og forsøge at afbryde en rent formel godkendelsesprocedure, som blot stadfæster et allerede overstået præsidentvalg?

AKTIONEN HAR været planlagt i månedsvis, og Trump har i ugevis opildnet sine støtter til at møde op. På Twitter og på forskellige lukkede internetfora har militser delt adresser på politikere, diskuteret udrustning og detaljeret planlagt aktionen. Enkelte deltagere bar endda T-shirts med teksten 'MAGA Civil War January 6 2012'. Det var således ikke en pludselig indskydelse at gå til angreb på Kongressen.

Det er oplagt at sammenligne stormen på Kongressen med Ølstuekuppet i München i 1923, hvor Hitler og bevæbnede SA-mænd stormede et møde afholdt af den bayerske generalstatskommissær i en ølkælder i München. Aktionen mislykkedes, og Hitler og en række andre ledende nazister fik efterfølgende fængselsdomme. Men Hitler og de andre kom hurtigt ud igen, og begivenheden kom til at spille en vigtig rolle i nazistbevægelsens selvfremsstilling og blev effektivt brugt til at mobilisere blandt utilfredse småborgere og arbejdere i et kriseramte Tyskland.

Som det mislykkede kup i München er aktionen i Washington blot en forberedelse, en optakt til kommende aktioner, et første skridt i en fascistisk kampagne, der har til hensigt at sprede de højreekstreme synspunkter, normalisere den fascistiske vold og undergrave tiltroen til et i forvejen voldsomt ramponeret politiske system.

Trump's overraskende sejr i 2016 var en fæktning til et politisk system, der uanfæktet af det amerikanske imperiums deroute, Kinas voksende magt, en eksplosiv voksende ulighed, faldende reallo, finanskrisen og coronapandemien blot fortsætter, som om intet var hændt.

I mere end fire årtier er den amerikanske

PROTEST. Mens politikerne i Kongressen i Washington, D.C., 6. januar formelt skulle godkende valgresultatet, som i den kommende uge gør Joe Biden til USA's 46. præsident, protesterede Trump-tilhængere mod påstået valgsvindel udenfor og trængte senere ind i bygningen.

Foto: Stephanie Keith/Ritzau Scanpix

økonomi blevet stadig mere ulige. Der er blevet skabt mindre og mindre profit, men en stadig større del af denne er endt hos de allerrigeste i USA. Det har været tilfældet, uanset hvilket parti der har siddet på magten. Såvel demokraterne som republikanerne har været i lommen på kapitalistklassen. I en periode holdt kredit hånden under den amerikanske arbejderklasse, men finanskrisen satte en stopper for den orden, og flere og flere amerikanere er henvist til at forsøge at overleve under ekstremt prækre livsbetingelser.

Trump var et højt bizart opgør med denne politik. I forlængelse af Tea Party-bevægelsen, men også Occupy-bevægelsen, var Trump en anerkendelse af den næsten 50 år lange neoliberal nedslidning af det amerikanske samfund. Han talte om den i eksplicit racistiske termer, men han lod ikke, som om alt var fint, som Clinton, Obama, Biden og alle de andre politikere gjorde og gør.

Trump havde selvfølgelig ingen løsning, men forskød blot de strukturelle problemer over i ideologisk hetz mod ikkehvide. 'Make America Great Again' var en fascistisk ikkeløsning. En umulig drøm om at overvinde den faldende vækst ved at bygge en mur til Mexico, standse indvandringen fra muslimske lande og give politiet frie tøjler mod afrikanskamerikanere.

Det var denne vision, vi så udfolde sig i stormløbet mod Kongressen. En drøm om at genskabe en tabt fortid, hvor der var styr på tingene. Hvor hvide arbejdere aldrig var nederst i hierarkiet, men altid kunne se ned på sorte.

DET VAR EN broget forsamling, der angreb Capitol Hill. Den amerikanske senfascisme er ideologisk set ganske heterogen, og den har ikke nogen organisatorisk enhed, men udgøres af en masse forskellige grupper, netværk og løst sammensatte bevægelser, der bekender sig til forskellige miks af hvidt overherredomme, ultranationalisme, kvindehad, antisemitisme og alskens konspirationsteorier.

Der er en fejl at tro, at Trump er det eneste, der forener disse grupper. De har en social dimension, det er racistiske fællesskaber. I en verden kendetegnet ved opløsning og fragmentering tilbyder de socialitet. Der er ikke tvivl om, at det sociale kit, der binder disse fællesskaber sammen, er ressentiment og omvendt offergørelse, hvor hvide ser sig som forfulgte i en verden, hvor vi alle har behov for pimpede digitale avatarer, der dækker over forarmede subjektiviteter og et utus-

lået samfund, tilbyder de racistiske miljøer samhørighed og deltagelse.

Hvis Hitlers stormtropper var uniformerede og bar hjelme og geværer, var Trumps stormtropper en mere broget forsamling iført MAGA-kasketter, farverige T-shirts med diverse symboler eller racistiske sloganer. Der var henvisninger til Auschwitz, Den Amerikanske Borgerkrig og kampen for bevaring af slaveri, men også mere kryptiske symboler, der indgår i de mange konspirationsteorier, som senfascismen trækker på.

I løbet af Trumps præsidentperiode er QAnon vokset frem og blevet en vigtig del af Trumps bagland. QAnon er en vide-reudvikling af den såkaldte Pizzagate, ifølge hvilken Hillary Clinton var involveret i et pædofilnetværk med hovedkvarter i et pizzeria i Washington, D.C. Forestillingen om en hemmelig kreds af politikere, hollywoodstjerner og jødiske finansfolk, der bortfører børn og drikker deres blod, udgør i dag et helt pseudognostisk verdenssyn.

I sidste års præsidentvalgkamp rasede Trump således ikke kun mod tyvagtige migranter og sorte kriminelle, men også mod et jødisk-marxistisk komplot, som bruger Biden som trojansk hest for den endelige ødelæggelse af USA. Dét er fjenderne, som Trump og hans tilhængere kæmper imod. Og aktionen i Washington havde til hensigt at terrorisere disse. At vise folkets fjender, at de på ingen må-

de er sikre, blot fordi Trump ikke længere er præsident. At kampen fortsætter. Kampen mod dem, som Trump hele tiden har tordnet mod: afrikanskamerikanere, migranter, LGBTQ-personer, venstreorienterede og jøder, alle dem, der ikke er en del af Trumps Amerika.

Det er en forvirret bevægelse, Trump står i spidsen for. Men i dag er alle bevægelser forvirrede. Det gælder også protester som De Gule Veste i Frankrig og protesterne mod racistisk politi i USA. Det skyldes selvfølgelig den generelle opløsning af tidligere politiske markører og klasseidentiteter. Arbejderbevægelsen eksisterer ikke længere som et sammenhængende politisk projekt. Hverken i en reformistisk eller en revolutionær form. I stedet har vi en situation, hvor de fleste politiske konflikter medieres af identitet.

Det gælder både de revolutionære krav om en opløsning af politiet og de reaktionære forsøg på at bevare de privilegier, hvide historisk har haft.

SOM DET ER ved at blive afdækket, var politiet og personer i forsvarsministeriet tydeligvis i ledtog med demonstranterne. Begivenhederne synliggjorde, at der eksisterer en alliance mellem de fascistiske militser og dele af politiet. At de er to sider af den samme racistiske offensiv.

Allerede i forsommeren 2020 under George Floyd-protesterne så vi, hvordan politiet koordinerede sin indsats med højreekstreme militser. Da den 17-årige Kyle Rittenhouse skød tre antiracistiske demonstranter i Kenosha, lod det lokale politi ham bare gå.

Som mange har bemærket, var kontra-

BLÅ BOG

Mikkel Bolt

Født 1973.

Professor i politisk æstetik ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet.

Har bl.a. skrevet 'Samtidskunstens metamorfose' (2016), 'Trump's kontra-revolution' (2017) og 'Hegel after Occupy' (2018). Er redaktør af tidsskrifterne K&K og Mr Antipyrine.

sten mellem politiets fremfærd under protesterne mod politivold og stormen på Kongressen iøjnefaldende. Trump indsatte grænsepolitiet, som bortførte demonstranter og før frem med stor brutalitet. I Washington, D.C., lod politiet den fascistiske hob komme ind i Kongressen i jagten på specifikke politikere, de ville lynche. De forsøgte blandt andet at få fat på Nancy Pelosi og vicepræsident Mike Pence, der ifølge demonstranterne i løbet af dagen havde vist sig at være en klasse- og raceforræder.

Alliancen mellem politiet og højreekstreme militser er imidlertid ikke noget nyt i USA's historie. USA er grundlagt som en bosætterkoloni og har hele vejen igennem været kendetegnet ved racistisk eksklusion. Organisationer som KKK har historisk fungeret som et supplement til politiet.

Den amerikanske fascisme er ikke kun Trumps spektakulære MAGA-projekt med alle dets bizarre udtryk, men også et mere eller mindre ubrudt kontinuum af iboende strukturel vild rettet mod indfødte amerikanere, sorte og andre racialiserede grupper, men potentielt også alle mulige andre.

Som den sorte fængselsaktivist George Jackson, der blev myrdet af fængselsvakter efter at have siddet 11 år i fængsel for at have stjålet 70 dollars på en tankstation, forklarede det i begyndelsen af 1970'erne, har USA altid været kendetegnet ved fascistisk vold. Først mod de indfødte, så mod slavegjorte mennesker og siden mod sorte. De kontinuerlige politidrab på afrikanskamerikanere og den enorme mængde indsatte er vidnesbyrd om fortsættelsen af denne raciale fascisme. En fascisme, som Biden og Harris efter al sandsynlighed ikke kommer til at ændre synderligt på.

Med Trump på vej ud er det vigtigt at forstå, at fascisme desværre ikke er det modsatte af demokrati. Fascismen er snarere demokratiets autoritære stramning. Det, der sker, når krisen bliver så dyb, at det er nødvendigt at skruer op for volden.

Det er ikke tilfældigt, at det yderste højre ...

Fortsat fra forsiden

maskuline vej. Men det mener du ifølge din artikel om *benzinmaskulinitet* ikke?

»Jeg mener, at håbet om en teknologisk løsning fortsat bygger på en maskulin fortælling om at handle og producere sig ud af kniben. Det er af flere blevet kaldt økomoderne maskulinitet. Der er mange måder at være en rigtig mand på, og det ideal har meget at gøre med klasse. Og den økomoderne mand siger: Bare rolig, vi skal bare have bedre teknologi, bedre maskiner og mere effektivitet, så løser vi klimakrisen.»

Den køber du ikke?

»Jeg siger ikke, at svaret på klimaforandringer er antiteknologisk. Problemet med teknologi som redning og dem, der er interesseret i den tilgang, er, at de skubber den teknologiske løsning foran sig. Dermed undgår de at tale om de pro-

blemer, der er forbundet med det kapitalistiske forbrugssamfund, der i sin kerne handler om at udbytte andre. Man forestiller sig, at det eneste, vi har brug for, er bedre solpaneler, og så er alt godt. Det er helt utilstrækkeligt. Vi skal have et meget mere grundlæggende opgør med vores livs- og den ulighed, som vores kapitalistiske forbrugssamfund bygger på.»

»Hvad det angår, synes jeg egentlig, at voldsomheden i de højreekstremistiske grupper vrede og oprør er meget mere passende, i forhold til alvoren af den situation vi står i. Det er gennemgribende forandring, der skal til. Den midtsøgende holdning om, at hvis vi bare vender tilbage til verden, som den var for fire år siden, så skal det nok gå, finder jeg dybt problematisk.»

Hvordan kan vi tackle klimakrisen set fra et feministisk perspektiv?

»Vi har i dag nogle meget smalle narra-

tiver, som styrer vores klimahåndtering. En dominerende fortælling er, at vi mennesker altid vil have mere og mere, og at vores energiforbrug altid vil stige. Og jo, det er da rigtigt i et lille udsnit af verden og vores bid af historien, men spørgsmålet er, om det reelt gavner os. Klimabevægelsen bliver ofte portrætteret, som om den vil have os til at opgive ting, der giver os nydelse. Men hvad nu, hvis vi i stedet spurgte: Hvad ville sikre flest muligt det bedste mulige liv? Så tror jeg ikke, at svaret ville være den verden, vi lever i nu. Vi kan se, at det mentale helbred skrantes netop i de dele af verden, hvor forbruget er størst, så

øget vækst skaber ikke nødvendigvis øget velvære i klodens mest privilegerede lande.»

»En feministisk tilgang ville for eksempel være en gang for alle at ophøre med at værdisætte funktionerne på vores arbejdsmarked ud fra en kønsopdeling. Og at højne respekten for og værdien af omsorg for hinanden og for kloden. Tænk, hvis det var prestigefyldt? Hvordan ville verden så se ud?«

Biden skal presses

Joe Biden flytter snart ind i Det Hvide Hus. Giver det dig håb i forhold til den grundlæggende omstrukturering af arbejdsmarkedet og kønsrollerne, som du efterspørger?

»Hvis jeg skal være helt ærlig, ved jeg knap, hvad jeg føler, oven på de seneste ugers begivenheder i USA. Håb er i hvert fald ikke den mest fremtrædende følelse. Men forstå mig ret: Jeg er glad for, at

Biden vandt, og jeg stemte selv på ham. Men jeg tror, at Biden-regeringens strategi i høj grad vil lægge sig op ad det, jeg kalder det økomoderne maskuline. De vil sætte deres lid til teknologien. Håbe på, at alt kan fortsætte, præcis som det er, bare i en grøn version. Reel omstilling, som også forholder sig til de kulturelle forandringer, det kræver, vil kun ske ved et konstant pres fra den yderste venstrefløj i Det Demokratiske Parti.»

Mener du, at det er en maskulin værdi at ønske stilstand? Er det kun kvinder, der ønsker forandring?

»Det tror jeg ikke nødvendigvis. Rigtig mange hvide kvinder stemte på Trump to gange. Så det er ikke sådan, at kvinder ønsker forandring, alene fordi de er kvinder. Men det er klart, at hvis man er i en position, som er marginaliseret, er det mere sandsynligt, at man ønsker forandring. Og her er det relevant at tale om

både køn, race og klasse. Og her ved man ved mere om, hvilke konsekvenser det nuværende system har, og er i mindre grad i en position til bare at høste frugterne.»

Du mener ikke, at den vrede benzinmaskulinitet forsvinder, bare fordi Trump gør det?

»Nej, det tror jeg ikke. Trump er bare et symbol på et større og meget mere omfattende problem. Den vrede, vi ser på den yderste højrefløj, vil forblive et problem i amerikansk politik. Men jeg tror også, at vi vil se den samme vrede vokse flere steder i Europa og resten af det globale nord. Kapitalismen vil blive ved at opleve kriser, og klimaforandringerne vil tage til i styrke og derfor true dem, der finder identitet i liv og arbejde i klimaskadende industrier. Jeg tror kun, at der vil blive skruet op for volumen.»

silja.thogersen@pol.dk